

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

PL

ECB-PUBLIC

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 11 lipca 2016 r.

**w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania banknotów i monet
(CON/2016/36)**

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 13 czerwca 2016 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) o wydanie opinii w sprawie projektu zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki (zwanego dalej „projektem zarządzenia”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 oraz art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz drugiego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE¹, z uwagi na to, że projekt ustawy dotyczy środków płatności. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Cel projektu zarządzenia

- 1.1. Projekt zarządzenia ma na celu zastąpienie zarządzenia Prezesa NBP nr 19/2007 z 24 października 2007 r. w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki², odnośnie którego EBC wypowiedział się w opinii CON/2007/28³.
- 1.2. W szczególności, z uwagi na potrzebę zaktualizowania przepisów i dostosowania ich do nowych rozwiązań i technologii stosowanych w sektorze bankowym projekt, rozporządzenia wprowadza 1) określone wymogi wobec banków w zakresie sprawozdawczości dotyczącej liczby banknotów i monet podlegających procesom zarządzania walutą, 2) kryteria oceny jakości obieguowej, 3) wymagania jakie powinny spełniać urządzenia do obsługi banknotów i sposób klasyfikacji banknotów przez te urządzenia oraz obowiązek przeprowadzania testów tych urządzeń przez banki, w których będzie mógł uczestniczyć przedstawiciel NBP. Projekt zarządzenia wprowadza również określone rozwiązania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gotówkowego.

¹ Decyzja Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz.U. L 189 z 3.7.1998, s. 42).

² Dziennik Urzędowy Narodowego Banku Polskiego z 2015 r., poz. 8.

³ Opinia CON/2007/28. Opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

- 1.3. Projekt zarządzenia zawiera także przepisy dotyczące walut obcych. Definicja tego terminu oznacza, że przepisy projektu zarządzenia dotyczące walut obcych znajdują zastosowanie do euro. Dotyczy to również sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania, oznaczania opakowań banknotów, wpłat i wycofywania obcych banknotów z obiegu, jak również weryfikacji autentyczności banknotów i monet.

2. Uwagi ogólne

- 2.1 Jak zauważono w opinii CON/2007/28⁴ w odniesieniu do poprzedniego zarządzenia, projekt zarządzenia, który jest częścią szerszych ram regulacyjnych zarządzania walutą musi być zgodny z obowiązującymi bezpośrednio przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 1339/2001⁵ w zakresie banknotów i monet euro.
- 2.2 Art. 1 rozporządzenia (WE) nr 1339/2001 rozszerza zakres zastosowania art. 6 rozporządzenia Rady (WE) 1338/2001⁶ na państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako wspólnej waluty. Na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) 1338/2001 podmioty zajmujące się obsługą gotówki zobowiązane są do przeprowadzania weryfikacji autentyczności banknotów zgodnie z procedurami określonymi przez EBC. EBC określił te procedury w decyzji EBC/2010/14⁷.
- 2.3 Zgodnie jednak z art. 6 ust. 1a rozporządzenia (WE) 1338/2001 państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako wspólnej waluty, mogą skorzystać z wyłączenia. Państwa członkowskie wykorzystujące tę opcję mogą zezwolić podmiotom zajmującym się obsługą gotówki na to, aby weryfikacja autentyczności banknotów euro dokonywana była przez przeszkolonych w tym celu pracowników. W przypadku jednak wykorzystania do tego celu urzędów, urządzenia te muszą spełniać wymogi stawiane przez przepisy EBC dotyczące powtórnego wprowadzania banknotów euro do obiegu. Chociaż obowiązek ustanowiony w art. 6 rozporządzenia (WE) 1338/2001 w związku z art. 1 rozporządzenia (WE) 1339/2001 jest bezpośrednio stosowany w Polsce i ma pierwszeństwo przed przepisami krajowymi, EBC zachęca NBP do zawarcia szczegółowego odniesienia do tego obowiązku w projekcie zarządzenia celem zwiększenia pewności obrotu prawnego wobec jego adresatów.
- 2.4 Wychodząc poza znajdujące bezpośrednie zastosowanie przepisy prawa Unii, mając na uwadze możliwe przyjęcie przez Polskę euro w przyszłości oraz związany z tym obowiązek zapewnienia zgodności prawa polskiego z przepisami Eurosystemu, EBC z zadowoleniem przyjąłby projekt zarządzenia ustanawiający ramy prawne na poziomie krajowym, który byłby spójny z przepisami

⁴ Zob. pkt 2.2 opinii CON/2007/28.

⁵ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1339/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. rozszerzające działanie rozporządzenia (WE) nr 1338/2001 ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem na Państwa Członkowskie, które nie przyjęły euro jako swojej jednej waluty (Dz.U. L 181 z 4.7.2001, s. 11).

⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiające środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem (Dz.U. L 181 z 4.7.2001, s. 6).

⁷ Decyzja Europejskiego Banku Centralnego z dnia 16 września 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności i jakości obiegowej oraz powtórnego wprowadzania do obiegu banknotów euro (Dz.U. L 267 z 9.10.2010, s. 1). Procedura weryfikacji autentyczności monet euro określona została w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1210/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu (Dz.U. L 339 z 22.12.2010, s. 1).

EBC mającymi zastosowanie do ochrony banknotów euro.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 11 lipca 2016 r.

[podpis]

Prezes EBC

Mario DRAGHI